

Helsingborg den 27/3 2018

Till stadsbyggnadsnämnden i Helsingborg

Yttrande över samrådshandling Dnr 68/2017 avseende detaljplan för fastigheten Filborna 28:3 m.fl., Olympia.

Naturskyddsföreningen i Helsingborg har tagit del av samrådshandling avseende bebyggelse av den s.k. Mejeritomten på Olympia och vill anföra följande.

Planen avser att skapa en tät bebyggelse med cirka 760 nya bostäder, en f-9-skola för cirka 550 – 600 elever samt förskola för cirka 120 – 130 förskolebarn och därtill ett vårdboende samt eventuellt även ett parkeringshus.

Planområdet omfattar cirka 98 000 kvadratmeter. Det utgörs idag främst av odlingslotter med inslag av gamla, etablerade träd och buskar. En del utgörs av gammal industrimark som idag är outnyttjad.

Avsikten anges vara att skapa en tät och blandad stadsbebyggelse, inklusive skola och förskola, med starka gröna kvaliteter. Vi finner att den höga exploateringsgraden, där man bygger både högt och tätt, kommer i konflikt med ambitionen att tillhandahålla starka gröna kvaliteter.

Detta är särskilt viktigt på just denna plats, då den gränsar till Fredriksdals friluftsmuseum och botaniska trädgård. I samrådshandlingen konstaterar man mycket riktigt att ”känsliga naturtyper på Fredriksdals muséer och trädgårdars marker kan komma att påverkas negativt på grund av ingrepp som trädfällning och schaktning i samband med anläggandet av gång – och cykelstråket”.

Vi vill erinra om de unika och viktiga botaniska värden som finns inne i Fredriksdals botaniska trädgård. Under 80 år har man här med stor kunskap och målmedvetenhet strävat att insamla, odla och uppföröka vilda växter från Skånes en gång så rika flora. Många av dem är idag rödlistade - bortrationaliserade från ett högeffektiviserat jordbruk med användning av kemiska bekämpningsmedel. På Fredriksdal har man inte bara samlat växterna och ordnat dem systematiskt. (Ett arbete som för övrigt är fortgående.) Man har också anlagt de landskapstyper som växterna är naturligt anpassade till. Det finns ett 40-tal olika typer av sådana levande växtmiljöer, alltifrån alkärr, kalkfuktäng, bokskog till torräng och aspdunge, var och en med sina karaktäristiska markfloror. Detta är ett långsiktigt arbete som krävt och kräver mycket kunskap, tålamod och tid. Det är ömtåliga balanser som ska upprätthållas för att dessa miljöer ska fungera på ett sådant sätt att växterna kan fortsätta leva här.

Detta för framtidens biologiska mångfald så viktiga arbete har gjort att Fredriksdal blivit en genbank för regionens vilda växter. Sedan 2012 samverkar man med Länsstyrelsen i Skåne, Lunds botaniska förening och Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för att skydda vår regions biologiska mångfald, och den botaniska trädgården är en bas för framtida spridning av idag hotade växter. Det går inte att övervärdera betydelsen av detta arbete.

I dessa så omsorgsfullt konstruerade växtmiljöer har man också gett livsförutsättningar för insekter och fåglar som är beroende av dem. Så har exempelvis en stor mängd fåglar som normalt inte finns i stadsmiljöer hittat hit för att häcka, och man har kunnat räkna 24 olika arter av sländor. Salamandrar, grodor, fladdermöss, igelkottar och ekorrar har också funnit att det är gott att leva här.

Det område som ovan beskrivits gränsar till exploateringsområdet. Det är allt detta som är hotat av den hårda exploatering som skissas i planen. Det handlar om vindskydd, om skugga, om skydd mot ljusföroreningar, om ändrade fuktförhållanden med angränsande hårdgjorda ytor, men det handlar också om förlusten av gröna korridorer.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att planens genomförande inte kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan att en miljökonsekvensbeskrivning

behöver genomföras. Vi delar inte den uppfattningen. Tvärtom anser vi, med hänsyn till ovanstående, att det är av yttersta vikt att en miljökonsekvensbeskrivning genomförs – med särskild hänsyn tagen till hur de ömtåliga och ytterst värdefulla områdena i den angränsande botaniska trädgården påverkas.

I planen har man skissat en sju meter bred skyddande grön barriär in emot Fredriksdal. Den skulle separera den botaniska trädgården från skolgården och hårdgjorda ytor för cyklar och belysning. Vi anser att det är alldeles för lite, och inte kan kompensera förlusten av det grönområde som idag finns på platsen. Sju meter är i själva verket bara en enkel trädrads bredd.

Det idag befintliga koloniområdet beskrivs i planen som en "barriär", då det är delvis inhägnat. Vi vill gärna påpeka att för det vilda livet är det inte så. De gröna områden som omger Fredriksdals botaniska trädgård utgör tvärtom förbindande korridorer för såväl däggdjur som ekorrar, igelkottar och fladdermöss som groddjur – grodor och salamandrar, som för insekter och fåglar.

I planen åberopas "balanseringsprincipen" – ett medel att undvika och minimera intrång i naturmiljöer. "När lokaliseringen är avgjord återstår att jämna ut intrånget i närområdet eller på annan plats", hävdas det. Påverkan på de ekologiska värdena bedöms som stora och negativa, konstaterar man också men föreslår att som kompensation för bortfallet av biologisk mångfald i området ska pengar till åtgärder som kan främja den biologiska mångfalden inom planområdet och Vasatorpstråket tillföras.

Vi ifrågasätter tillräckligheten i värdet av en sådan kompensation, och vill dessutom erinra om att den hotande förlusten av gröna korridorer i söder tvärtom mot att ha balanserats i stället har reducerats. Under de senaste 20 åren har bebyggelse (Naturglimten och Brytstugan) lämnat kvar enbart smala trädridåer, och en av dessa, längs Vasatorpsvägen, har så sent som i vinter tagits bort på en avsevärd sträcka. Ett litet stycke där då och här nu betyder att stråket fragmenteras. Som vi ser det är den enda kompensation som skulle göra rejäl skillnad om ekodukter byggs över motorvägen och särskilt Österleden med sin naturfientliga mittrefug.

För att sammanfatta invändningarna mot planen från Naturskyddsföreningen i Helsingborg efterlyser vi alltså:

- att det görs en miljökonsekvensbeskrivning, med särskild hänsyn tagen till påverkan på Fredriksdals botaniska trädgård.
- att det utarbetas planer med lägre exploateringsgrad och större utrymme för grönområde – helst med delvis bevarade odlingslotter.
- att den gröna barriären in emot Fredriksdals botaniska trädgård måste vara betydligt bredare än sju meter.

För Naturskyddsföreningen

i Helsingborg

Christel Kvant, vice ordf.

christel.kvant@telia.com